

Brixenská elegie

PD3 PRAŽSKÁ INFORMAČNÍ SLUŽBA
odbor výstřižků
Praha 2-Vyšehrad, K rotundě 8/82

VÝSTŘIŽEK Z ČASO

Ostravský večerní

20. VI 1989

ze dne

Československá premiéra „Brixenských elegií“ se v režii Františka Čecha uskutečnila 3. června v Divadle Petra Bezruče. Karla Havlíčka hraje Vítězslav Kryške. Další role (na snímku) vytvořili Luboš Ondráček, Petra Jindřová, Jan Odl a Pavel Tomanka.

Foto: JOSEF HRADIL

Kovalčuk Ostrava

PRAŽSKÁ INFORMAČNÍ SLUŽBA
VÝSTŘIŽKOVÁ SLUŽBA
Praha 2-Vyšehrad, K rotundě 8/82 - tel. 29 73 78

VÝSTŘIŽEK Z ČASOPISU

Nová svoboda, Ostrava

- 2. VI 1989

ze dne

JK
Pozvánka do SDO

Brixenská elegie

V sobotu 3. června v 19 hodin se v Divadle Petra Bezruče v Ostravě uskuteční československá premiéra hry Josefa Kovalčuka Brixenská elegie, která nese podtitul Epizody ze života a díla Karla Havlíčka Borovského. Název hry je analogií názvu Havlíčkovy satirické básnické skladby Tyrolské elegie, které vytvořil v době svého vyhnanství v tyrolském Brixenu. Hra J. Kovalčuka zaznamenává často až publicistickou formou skutečná historická fakta, používá dokumentů, citací z Havlíčkových novinářských článků i jeho básnická díla, archivních zápisů ze soudních procesů, policejních zpráv či úryvků ze soukromé Havlíčkovy korespondence.

V režii Františka Čecha j. h. se představí členové činohry Petra Bezruče.

(hb)

PRAŽSKÁ INFORMAČNÍ SLUŽBA
VÝSTŘÍŽKOVÁ SLUŽBA
Praha 2-Vyšehrad, K rotundě 8/82 - tel. 29 73 78

VÝSTŘÍŽEK Z ČASOPISU

CPB O. - Brixenská elegie
Brněnský večerník

- 5. VI. 1989

ze dne

XXX Pokračování ze str. 1

■ Světlo v redakci svítí, vaříč vaří, snad to znamená, že série poruch v centru města, na jejímž počátku bylo přerušení 6kv kabelu stavební organizací, je definitivně zažehnána.

■ Jaký byl konec týdne?, ptáme se brněnských požárníků. Klidný. V sobotu žena ve výtahu a plošina pro VB, v neděli prasklý vodovod a otevření bytu. Oheň v nepopulární roli „zlého pána“ se městským hradbám tentokrát vyhnul.

■ Ranní rozhořelený telefonát: „Koupím si lístky na tramvaj a nejdou od sebe odtrhnout. Revizory pak roztržený lístek nezajímá. Proč mám platit za to, že výrobce neumí perforovat? Připomíná mi to toaletní papír – tady se málokdy strefíte, jenomže vás to nestojí stovku.“ Potud čtenář. Dojdeme, že oddělit od sebe lístky je opravdu věc zapeklitá.

■ Nikdo to nemáme lehké, ani PNS. Znáte to, nejsou lidi, objektivní potřže... Nevím však, zajímá-li to občany z Botanické 49,

kteří si opakovaně stěžují, že prý nedostávají svůj tisk tak, jak se patří.

■ Zítřka ráno na shledanou. (rjs)

Aktuální otázka

pro dramaturga HaDivadla JOSEFA KOVALČUKA.

Páteční Aktuality přinesly zprávu o premiéře vaší hry Brixenská elegie v Divadle Petra Bezruče, v tu dobu právě zahájované. Jaký ohlas vzbudila a proč ji viděla právě Ostrava?

„Před dvěma roky uvedlo toto divadlo mou hru Ondráš, která se stala jednou z nejúspěšnějších v repertoáru. Proto si vyžádali další text. Dokonal jsem tedy nedodělanou hru o Karlu Havlíčkovi Borovském, kterou jsem počátkem 80. let mnil pro HaDivadlo, ale k uvedení nedošlo. Jde vlastně o apokryfní text, vyprávěný policejním komisařem Dederem, který Havlíčka transportoval do exilu.“ (mej)

PRAŽSKÁ INFORMAČNÍ SLUŽBA
odbor výstřížků
Praha 2-Vyšehrad, K rotundě 8/82 - tel. 29 73 78

VÝSTŘÍŽEK Z ČASOPISU

Práce, venkov

ze dne

29 VI. 1989

ČESKOSLOVENSKÁ PREMIÉRA V OSTRAVĚ

Havlíček, Deder a my

Lidský osud a politika jako téma divadelní hry se v naší současné dramatikě tvorbě objevuje vzácně. V „kostýmech z historie“ zaznělo naplno v Brixenské elegii Josefa Kovalčuka, československou premiéru mělo na scéně Petra Bezruče Státního divadla v Ostravě (režie František Čech).

Hra nese podtitul epizody ze života Karla Havlíčka Borovského. A koláž veršů, záznamů ze soudních jednání, úryvků z Havlíčkovy soukromé korespondence tomu odpovídá. Protagonistou představení, poznamenaného poetikou studové scény, je vedle Havlíčka (hraje ho Vítězslav Kryška) komisař Deder, který jej deportoval do tyrolského vyhnanství. (Spíše jako komentátora vlastních postojů než jednáním, avšak s pozorností k charakterizačním detailům jej vytváří Otakar Prajzner). Pro dramatickou výstavbu je podstatný jejich odlišný postoj k tehdejší rakousko-uherské moci. Brixenská elegie představuje Havlíčka jako kritika a reformátora, Dederu jako omezeného, horlivého kolaboranta. Dramatický děj se vyvíjí v chronologické posloupnosti závěrečných událostí v Havlíčkově životě, chce demaskovat mýtus o historických postavách a

době. Pravdě o Karlu Havlíčkovi je jejím dalším tematickým plánem.

Politická polemika, odehrávající se v době velkých národních nadějí a zklamání [v roce 1848 a později] není sama o sobě dost dramatická, pokud nekoresponduje s jednáním a proměnami postav. Ve hře zůstává mnoho publicistiky, jejíž nedivadelnost zvyrazňuje statický přednes textu do publika. Ve snaze navázat kontakt s diváky se někdy v akci i výrazu vytrácejí vztahy na jevišti. Aby inscenace dosáhla vyrovnané kvality, nemohla by v ní být tak nápaditá místa jako recitace Havlíčkových epigramů v druhé polovině.

V epizodních rolích evokují s rozdílnou mírou režijní invence herci představitel tehdejší vlastenecké společnosti, soudní sbor apod. K hodnotám inscenace patří „imaginativní“ výprava mladého scénografa Ilji Hylase s předměty i světlem ve funkcí pregnantních výtvarných znaků a symbolů volně spojených s děním na jevišti.

Spolu s loňskou Bájí Danieley Fischerové a Kovalčukovým Ondrášem potvrzuje Brixenská elegie koncepční vztah dramaturgie divadla k progresivní dramatice současných českých autorů, i když na jevišti často zůstává jen při příslušech.
ALENA KRTOLOVÁ

STDPB Ostrava 28/89

PRAŽSKÁ INFORMAČNÍ SLUŽBA
odbor výstřižkové služby
Praha 2-Vyšehrad, K rotundě 8/82 - tel. 29 73 78

VÝSTRIŽEK Z ČASOPISU

KOVALČUK: BRIXEN

Rudé právo, Praha

- 2. XI. 1989

ze dne

Netradiční divadelní forma

Brixenská elegie na ostravském jevišti

Divadlo Petra Bezruče, scéna Státního divadla v Ostravě, uvedla v čs. premiéře hru Josefa Kovalčuka **Brixenská elegie**. Svým zpracováním připomíná jevištní kompozici. Představení lze řadit k těm, která dovedou skloubit výrazně biografické prvky výpovědi s nadčasově platnými hodnotami lidského života. Tyto souvislosti nabízí osobnost Karla Havlíčka Borovského zcela bezděčně.

Před námi se odvíjí svět, který je bizarně krásný vztahem dvou blízkých lidí, ale zároveň hrozný v přetvářce a bezcitnosti jiných. Sympaticky působilo, jak hostující režisér František Čech realizoval záměr pozvednout Havlíčkův odkaz. Neglorifikoval ústřední postavu. Zcela správně vyčlenil a zvýraznil ty pasáže, které odhalily zbabělý charakter černožlutých vlastenců. Tento typ lidí zosobnil Otakar Pražner jako policejní komisař Dедера.

Vítězslav Kryšle jako Karel Havlíček dokázal působit s nesmírnou naléhavostí, zdůraznil důstojnou jadrnost prostého češství. Žádné heroizující ódy, které svou všeobecností brání divákově ztotožnit se s uměleckou výpovědí. Snažil se

ukázat těžký život, plný problémů a proher, ale poctivý, který stálo za to žít. Tak je předkládán obraz doby, poznamenané absolutismem ministra Bacha.

Úsporné scénické prvky Ilji Hylase j. h. umocňovaly pozornost diváků stejně jako světelná technika s televizními střihy i účelné glosování situace, a to slovem i hudbou. V té souvislosti vzpomeňme alespoň výkon písničkáře Luboše Ondráčka anebo výkon Havlíčkovy matky v podání Jany Postlerové, která »táhla« zpívající ansámbl.

Při sledování představení jsem si ale uvědomil ještě něco. Vzhledem k výmluvnosti tématu považují úvodní pasáže za nadbytečně košatou. Také realizačně se v této části projevovaly slabiny. Třeba v tom, že schematické představování postav sklouzlo do rozpačité popisnosti a svým odvarem spíše připomínalo četbu. Zrovna tak jsem měl pocit, že hra měla několik závěrů.

Kovalčukova Brixenská elegie má silný, přirozený výchovný účinek a neměl by si ji nechat ujít nikdo z těch, kteří se zajímají o naši historii.

MIROSLAV HRUŠKA

Kovalčuk CPB

PRAŽSKÁ INFORMAČNÍ SLUŽBA
VÝSTRIŽKOVÁ SLUŽBA
Praha 2-Vyšehrad, K rotundě 8/82 - tel. 29 73 78

VÝSTRIŽEK Z ČASOPISU

Ostravský večerník

3 0. V. 1989

ze dne

ČESKOSLOVENSKÁ PREMIÉRA

Dramatika Josefa Kovalčuka znají ostravští návštěvníci divadla z úspěšné inscenace „Ondráše“ souborem činohry Petra Bezruče. V současné době nastudovali „u bezručů“ jeho hru „Brixenská elegie“. Brixen je v povědomí českého národa po generace nesma-

zatelně spjat se jménem politika, žurnalisty, básníka Karla Havlíčka Borovského. Název hry je analogií jeho satirické básnické skladby Tyrolské elegie, kterou vytvořil v době svého vyhnanství. V podtitulu své hry Josef Kovalčuk uvádí: „Epizody ze života a díla K. H. Borovského.“ Text není jed. nolitým dramatickým tvarem, ale zaznamenává mnohdy až publicistickou formou skutečná historická fakta, používá dokumentů, citací z Havlíčkových novinářských článků i z jeho básnického díla, archivních zápisů ze soudních procesů a policejních zpráv i úryvků ze soukromé Havlíčkovy korespondence. Jeho hlavním protihráčem je ve hře komisař Dедера, který zosobňuje veškerou moc rakouské vlády. V režii Františka Čecha, hrají Vítězslav Kryšle, Otakar Pražner, Luboš Ondráček, Pavel Tomanka Norbert Lichý, Miroslav Kudela, Jan Old, Kotas Zerdalogu, Kateřina Krejčí, Petra Jindrová, Jana Postlerová a další. Československá premiéra se koná 3. června v 19.00 hodin v Divadle Petra Bezruče. (r)